

KHUYẾN NGHỊ
DIỄN ĐÀN ASEAN LẦN THỨ 7 VỀ LAO ĐỘNG DI CƯ

Ngày 20 – 21/11/2014 tại Nay Pyi Taw, Myanmar

Diễn đàn ASEAN lần thứ 7 về lao động di cư với chủ đề “Hướng tới Cộng đồng ASEAN vào năm 2015 với các biện pháp tăng cường nhằm bảo vệ và thúc đẩy quyền của lao động di cư” diễn ra từ ngày 20 đến ngày 21/11/2014 tại Nay Pyi Taw, thủ đô của nước Cộng hòa Liên bang Myanmar. Tham dự Diễn đàn có đại diện của Chính phủ, tổ chức của người sử dụng lao động, tổ chức của người lao động, tổ chức xã hội dân sự từ các quốc gia thành viên ASEAN, Ban Thư ký ASEAN, Tổ chức Lao động quốc tế (ILO), Tổ chức Di cư quốc tế (IOM), Tổ chức Phụ nữ của Liên hiệp quốc, Liên đoàn giới chủ ASEAN (ACE), Hội đồng Công đoàn ASEAN (ASETUC), Hội đồng Công đoàn Dịch vụ ASEAN (ASETUC) và Nhóm công tác về Lao động di cư ASEAN (TFAMW).

Diễn đàn lần này được tổ chức nhằm triển khai Tuyên bố của ASEAN về Bảo vệ và Thúc đẩy Quyền của lao động di cư, Chương trình Hành động của Bộ trưởng Lao động các nước ASEAN giai đoạn 2010 – 2015, Kế hoạch chi tiết của Cộng đồng Văn hóa Xã hội ASEAN (ASCC), (Hoạt động C.2.ii) trong đó đề xuất thường xuyên tổ chức Diễn đàn ASEAN về Lao động di cư để trao đổi, thảo luận về các vấn đề liên quan đến lao động di cư trong khuôn khổ Ủy ban ASEAN về triển khai Tuyên bố về Bảo vệ và Thúc đẩy Quyền của lao động di cư (ACMW) để báo cáo tới Cuộc họp quan chức cấp cao về lao động của ASEAN (SLOM).

Dựa trên các tiêu chuẩn lao động quốc tế có liên quan, đại biểu tham dự Diễn đàn đã thống nhất khuyến nghị các biện pháp cụ thể dưới đây nhằm thúc đẩy và bảo vệ quyền, giải quyết những khó khăn đặc thù của nam và nữ lao động di cư trong khu vực, đặc biệt liên quan đến việc thực hiện cam kết của các quốc gia thành viên ASEAN quy định tại Điều 8 và Điều 13 của Tuyên bố ASEAN về Bảo vệ và Thúc đẩy Quyền của lao động di cư.

Thúc đẩy việc bảo vệ việc làm, trả lương bình đẳng và phù hợp, tiếp cận đầy đủ với điều kiện lao động và sinh hoạt đảm bảo đối với lao động di cư

1. Hợp đồng lao động phải được chuẩn hóa trong quy định của luật pháp quốc gia về lao động, dựa trên các tiêu chuẩn lao động cơ bản và phù hợp với Điều 22 của Khuyến nghị về Di cư vì việc làm của Tổ chức Lao động quốc tế (Số 86, năm 1949);
2. Hợp đồng lao động tiêu chuẩn phải được quy định với các điều khoản, điều kiện rõ ràng về việc làm, quyền lợi và trách nhiệm của nam, nữ lao động di cư và người sử dụng lao động, chú trọng các ngành nghề, lĩnh vực mà người lao động dễ bị tổn thương hoặc khó tiếp cận như đánh bắt cá, giúp việc gia đình và tại công trường xây dựng; và cơ chế khiếu nại trong đó có thông tin để liên hệ trong trường hợp cần thiết, hệ thống trợ giúp pháp lý để khiếu nại. Hợp đồng lao động phải được viết bằng ngôn ngữ mà người lao động hiểu được, có chữ ký của người sử dụng lao động và người lao động trước khi lao động xuất cảnh. Người lao động phải được cung cấp một bản hợp đồng lao động mà họ đã ký kết.
3. Hướng dẫn/khung của ASEAN về hợp đồng lao động tiêu chuẩn phải được xây dựng với sự tham gia của các nước phái cử và nước tiếp nhận, các đối tác xã hội, tổ chức xã hội dân sự và các hiệp hội của người lao động di cư, trong đó có tính đến quy định pháp luật lao động hiện hành của các quốc gia thành viên ASEAN;
4. Phải loại bỏ tình trạng thay thế hợp đồng lao động và sử dụng hợp đồng lao động không đạt các tiêu chuẩn. Phải xử phạt nghiêm người sử dụng lao động không tuân thủ các điều khoản đã ký kết trong hợp đồng lao động cũng như pháp luật về lao động, dữ liệu thông tin về những chủ sử dụng lao động vi phạm này phải được các quốc gia thành viên của ASEAN lưu giữ trong cơ sở dữ liệu quốc gia theo quy định của luật pháp và quy định hiện hành. Trong trường hợp luật pháp có quy định, việc một bên thứ ba đưa ra hợp đồng lao động, việc này phải được giám sát chặt chẽ để đảm bảo các điều khoản của hợp đồng lao động này phù hợp với các tiêu chuẩn lao động liên quan.
5. Các Chính phủ cần tiến hành và tăng cường các biện pháp, phân bổ nguồn lực cho công tác bảo vệ và thúc đẩy quyền của lao động di cư trong đó có việc thường xuyên tiến hành các cuộc thanh tra lao động, trong các ngành nghề mà người lao động dễ bị tổn thương và những nơi làm việc khó tiếp cận (ví dụ như công việc đánh bắt cá, trong lĩnh vực lâm nghiệp, nông nghiệp và làm việc trong gia đình), đào tạo thanh tra lao động và thành lập các lực lượng liên ngành để thực hiện công tác thanh tra lao động. Công ước số 189 của Tổ chức Lao động quốc tế và Khuyến nghị đi kèm

số 201 đã hướng dẫn về công tác thanh tra lao động trong lĩnh vực giúp việc gia đình;

6. An toàn và Sức khỏe nghề nghiệp (OSH) cần được cải thiện thông qua các cuộc tập huấn, đào tạo về nội dung này và đảm bảo người sử dụng lao động cung cấp các thiết bị bảo hộ lao động cho người lao động bất cứ nơi nào, khi cần thiết, tại nơi làm việc ngay khi người lao động nhận công việc và sau đó thường xuyên cung cấp cho họ, đồng thời đảm bảo luôn có sẵn dữ liệu thống kê và phân tích liên quan đến an toàn và sức khỏe nghề nghiệp.
7. Các dịch vụ một cửa và trung tâm hỗ trợ người lao động di cư cần được thành lập tại tất cả các nước thành viên ASEAN, tại cấp địa phương, cấp quốc gia và khu vực để bảo đảm cơ chế tốt hơn trong công tác bảo vệ lao động di cư. Về nội dung này, các số điện thoại đường dây nóng phải có người trực 24h, với các ngôn ngữ mà người lao động có thể hiểu được, và cần có cơ chế giới thiệu tới các cơ sở dịch vụ khác mà người lao động có nhu cầu. Các trung tâm hỗ trợ lao động di cư của nhà nước, các tổ chức của người sử dụng lao động, các tổ chức của người lao động và các tổ chức xã hội dân sự cần cung cấp các dịch vụ hỗ trợ và bảo vệ tại chỗ đối với người lao động di cư cũng như thường xuyên phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, tổ chức khác có liên quan.
8. Hệ thống chuyển tuyến giữa quốc gia phái cử và quốc gia tiếp nhận lao động cần được xây dựng và vận hành với sự hỗ trợ của Đại sứ quán nhằm đảm bảo các chế độ và quyền lợi của người lao động được chi trả kịp thời, kể cả trong trường hợp họ về nước, trong đó bao gồm việc chăm sóc và điều trị y tế dài hạn do hệ quả của tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp. Cần tiến hành một nghiên cứu cấp khu vực với sự tham gia của các bên có liên quan để tìm ra những thách thức và lỗ hổng trong chính sách về công tác hòa nhập cộng đồng của người lao động bị thương tật trong khi làm việc ở nước ngoài sau khi họ trở về trong nước.
9. Cần đào tạo bài bản đối với đội ngũ tùy viên lao động và hỗ trợ họ đầy đủ để họ có thể bảo vệ tốt người lao động tại nơi làm việc. Cũng cần đảm bảo sự cân bằng về giới trong số tùy viên lao động cho phù hợp với tỷ lệ lao động di cư là nam giới và lao động di cư là nữ giới.

10. Các tổ chức tuyển dụng cũng cần được nâng cao năng lực trong việc đảm bảo các điều khoản về thù lao và quyền lợi tốt hơn cho lao động di cư trong đó có việc giảm thiểu hoặc loại bỏ các khoản chi phí mà người lao động phải gánh chịu.
11. Cần tiến hành các biện pháp để thúc đẩy sự tiếp cận của lao động di cư vào các tổ chức và các hiệp hội công đoàn, đặc biệt đối với người lao động trong các khu vực, lĩnh vực không có các tổ chức dành cho họ.
12. Đối với người lao động nộp đơn khiếu nại, họ cần được hỗ trợ, tạo điều kiện để được kéo dài lưu trú tại nước tiếp nhận trong khi chờ đợi khiếu nại của họ được xử lý. Về nội dung này, người lao động di cư và đại diện của họ cần được hỗ trợ kịp thời và phù hợp, bao gồm việc bảo vệ họ khỏi sự đe dọa của người sử dụng lao động.

Xây dựng chính sách và thủ tục tạo điều kiện thúc đẩy các khâu trong di cư lao động, trong đó gồm việc tuyển chọn, chuẩn bị trước khi xuất cảnh, bảo vệ người lao động trong thời gian làm việc ở nước ngoài, trở về và hòa nhập sau khi về nước

13. Các tổ chức của người lao động, tổ chức của người sử dụng lao động, với sự phối hợp chặt chẽ với các tổ chức xã hội dân sự, cần được tham gia trong các đối thoại về thể chế, chính sách trong quá trình xây dựng, triển khai, sửa đổi và/hoặc giám sát các chính sách, chương trình có lồng ghép vấn đề giới về di cư lao động tại các quốc gia thành viên ASEAN.
14. Luật pháp, chính sách, các quy định quốc gia liên quan đến việc làm và di cư lao động cần được dễ dàng tiếp cận và thông tin rộng rãi cho toàn thể người lao động di cư, các tổ chức của người lao động, tổ chức của người sử dụng lao động và các tổ chức, cơ quan khác có liên quan. Cụ thể, thông tin về chính sách xuất nhập cảnh, thủ tục xin visa cần được thông báo rộng rãi cho người lao động với sự hỗ trợ của các Tùy viên lao động và Cơ quan Đại sứ quán.
15. Các chính sách và thủ tục tuyển dụng cần được đơn giản hóa và thông tin rộng rãi cho người lao động và các bên có liên quan, thông qua các trung tâm dịch vụ một cửa và các trung tâm hỗ trợ người lao động tại trung ương và địa phương.
16. Các chương trình đào tạo, công tác chuẩn bị trước khi phái cử, sau khi phái cử cần được tiến hành bắt buộc và miễn phí cho tất cả người lao động di cư, với sự tham gia của các bên có liên quan; chất lượng và nội dung đào tạo phải thường xuyên

được nâng cao, đổi mới cho phù hợp, trong đó có nội dung về văn hóa tại nơi làm việc, nơi sinh sống, quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của người lao động di cư, của người sử dụng lao động.

17. Cần có các buổi gặp gỡ, nói chuyện và hỗ trợ cho gia đình người lao động di cư để tạo điều kiện cho họ cùng giải quyết những vấn đề phát sinh trong quá trình người lao động làm việc ở nước ngoài;
18. Các chương trình hỗ trợ, gồm có tư vấn việc làm, phát triển kỹ năng tay nghề theo yêu cầu của thị trường, đào tạo khởi sự doanh nghiệp cần được tiến hành cho người lao động trở về; các giấy tờ xác nhận năng lực kỹ năng nghề và kinh nghiệm do người sử dụng lao động cấp cho người lao động cần được thực hiện ở những nơi có thể, nhằm tạo điều kiện cho người lao động di cư tìm việc làm sau khi về nước.
19. Hợp tác giữa các nước phái cử và nước tiếp nhận trong việc hỗ trợ người lao động di cư gặp vấn đề về sức khỏe cần được tăng cường để đảm bảo họ tiếp cận các dịch vụ điều trị và các dịch vụ phúc lợi xã hội khác có liên quan.
20. Các tổ chức của người lao động trong khu vực ASEAN cần tăng cường hợp tác để hướng tới những cơ chế bảo vệ hiệu quả đối với người lao động di cư.

Các đại biểu tham dự Diễn đàn đánh giá cao và cảm ơn Chính phủ nước Cộng hòa Liên bang Myanmar, đặc biệt là Bộ Lao động, Việc làm và Bảo hiểm Xã hội, về sự thu xếp và bố trí chu đáo cho Diễn đàn lần này cũng như thịnh tình của nước chủ nhà dành cho các đại biểu.

Các đại biểu cũng chúc mừng Chính phủ Malaysia đã tiếp nhận vai trò Chủ tịch ASEAN trong năm 2015 và đánh giá cao sự khẳng định đối với việc chủ trì tổ chức Diễn đàn ASEAN lần thứ 8 về Lao động di cư tại Malaysia vào năm tới.